

Registerkontroll inom förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Tematisk tillsyn av 30 kommunala huvudmän
Diarienummer: 2025:3367

Tematisk tillsyn

Tematisk tillsyn är en inspektionsform där Skolinspektionen detaljerat och systematiskt granskar ett utvalt område för att kontrollera att verksamheter uppfyller gällande författningskrav. Området är utvalt efter en riskanalys. De granskade verksamheterna får enskild återkoppling i form av beslut och som regel presenteras även resultaten i en rapport. Rapporten baseras på verksamheterna som har granskats, och kan inte ge en nationell bild av det aktuella området. Utgångspunkten för en tematisk tillsyn är alla barns och elevers lika rätt till en god utbildning i en trygg miljö.

Citera gärna Skolinspektionens rapporter, men kom ihåg att uppge källa: Skolinspektionen, rapportens namn och år.

Skolinspektionen, Tematisk tillsyn 2025

Diarienummer: 2025:3367

ISBN 978-91-990735-1-4

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	7
Det här visar tillsynen	15
Det förekommer brister i arbetet med registerkontroll hos 27 av 30 granskade huvudmän.....	15
Bedömningsgrund 1 – kontroll av registerutdrag.....	17
Bedömningsgrund 2 – Dokumentation av kontrollen	19
Bedömningsgrund 3 och 4 – kontroll av registerutdrag och dokumentation av kontrollen för den som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där pedagogisk omsorg bedrivs	21
Andra iakttagelser	22
Digitala system uppges vara försvårande för dokumentation av kontrollen i några fall	22
Avslutande kommentar	23
Särskilt allvarligt när kontroll av registerutdrag inte genomförs.....	23
Tillsynen visar på brister i hanteringen av registerkontrollen	24
Skolmyndigheters arbete med registerkontroll	25
Referenser	26
Bilaga 1 Granskade huvudmän	27

Sammanfattning

Registerkontroll ska genomföras som en barnskyddande åtgärd. Skolinspektionen har granskat kommunala huvudmäns arbete med att genomföra registerkontroll inför anställning, anlitande och mottagande vid förskola och annan pedagogisk verksamhet. Resultatet visar att 27 av 30 huvudmän har brister i kontrollen eller i dokumentationen av registerkontrollen.

Det är viktigt att barn och elever garanteras en trygg och säker förskola och annan pedagogisk verksamhet.¹ Registerkontroll är ett led i att skydda barn och elever mot övergrepp och annan brottslighet, inklusive att rekryteras till kriminella nätverk.² Inför ett erbjudande om anställning, anlitande eller mottagande ska därför ett registerutdrag visas upp. Den som omfattas av kraven på att visa upp registerutdrag får inte anställas, anlitas eller tas emot utan att registerutdrag har visats upp.³

I den här tematiska tillsynen har Skolinspektionen granskat att kontroll av registerutdrag genomförs och att kontrollen dokumenteras enligt författningarna. I tillsynen ingick att kommunen har kontrollerat registerutdrag för personer som anställts, anlitats och mottagits vid förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. De allra flesta huvudmän har flera olika personalkategorier och yrkesroller som omfattas av tillsynen, bland annat pedagoger, lokalvårdare och kökspersonal samt personer under utbildning till lärare eller förskollärare. I tillsynen har även ingått att kontroll av registerutdrag genomförs och dokumenteras för personer som är 15 år eller äldre och folkbokförda på en adress där pedagogisk omsorg bedrivs.

I rapporten redovisar vi tillsynens resultat och slutsatser. Beskrivningarna i rapporten gäller de 30 kommunala huvudmän som har granskats, och avser inte att ge en nationell bild.

¹ Här används annan pedagogisk verksamhet som begrepp för pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

² Ett registerutdrag avseende arbete i skola och förskola innehåller uppgifter om påföljd eller åtalsunderlåtelse som meddelas för mord, dråp, grov misshandel, människorov, alla sexualbrott, barnpornografibrott, grovt rån, involverande av underårig i brottslighet och brott mot terroristbrottslagen eller motsvarande äldre lagstiftning. Om påföljden även avser något annat brott, innehåller utdraget även uppgifter om det brottet (se 22 § tredje stycket förordningen [1999:1134] om belastningsregister). Syftet med regleringen är att skydda barn och unga mot övergrepp, se prop. 1999/2000:123 s. 14 ff samt prop. 2020/21:152, s. 41. Se även prop. 1999/2000:123, s. 19 och prop. 2025/26:174, s. 10–11.

³ Se avsnittet nedan om aktuell lagstiftning.

Det förekommer brister i arbetet med registerkontroll hos 27 av 30 granskade huvudmän

Sammantaget visar tillsynen att det finns brister i arbetet med kontroll av registerutdrag eller dokumentation av kontrollen hos 27 av 30 huvudmän som ingått i tillsynen.

Hos 19 av de 30 granskade huvudmännen föreligger brister kopplade till kontroll av registerutdrag. Hos 27 av de 30 granskade huvudmännen föreligger brister kopplade till dokumentation av kontrollen. När en huvudman har bedömts ha en eller flera brister i arbetet med registerkontroll betyder det att bristen identifierats vid minst en anställning, ett anlitanande eller ett mottagande av personal i huvudmannens verksamheter. I vissa fall handlar det alltså om bristfällig hantering vid enstaka tillfällen och i andra fall vid flera tillfällen.

De brister som identifierats gällande kontroll av registerutdrag är:

- kontroll av registerutdrag är inte genomförd
- kontrollen görs vid fel tidpunkt
- kontrollen görs på personer som inte avses anställas, anlitas eller tas emot
- kontrollen har inte gjorts av den som fattat beslut om att anställa, anlita eller ta emot någon.

De brister som identifierats gällande dokumentation av kontrollen är:

- anteckning om kontrollen saknas
- anteckningen har inte gjorts av den som fattat beslut om att anställa, anlita eller ta emot någon
- anteckningen om registerkontrollen saknar datum eller namn på den som gjort kontrollen och/eller att något dokumenterats om registerutdragets innehåll
- utdraget ur belastningsregistret har sparats

Det är 17 av 30 granskade kommuner som bedriver verksamhetstypen pedagogisk omsorg i egen regi. Av dessa är det endast tre kommuner som omfattas av tillsynen vad gäller folkbokförda på adress där pedagogisk omsorg bedrivs. För samtliga av dessa tre förekommer det brister vad gäller kontroll av registerutdrag och dokumentation av kontrollen av folkbokförda personer som är 15 år eller äldre.

Särskilt allvarligt när kontroll av registerutdrag inte genomförs

Kontroll av registerutdrag ska genomföras vid anställning, anlitanande och mottagande på förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds som en barnskyddande åtgärd.

Hos 4 av de 30 granskade kommunala huvudmännen har man inte genomfört kontroll av registerutdrag. Skolinspektionen vill understryka att det är en särskilt allvarlig brist.

Dokumentation av kontrollen ska också hanteras korrekt för att det inte ska råda några oklarheter kring om, av vem och när kontrollen har gjorts. Brister i dokumentation av kontrollen kan även leda till att integritetskänsliga uppgifter sprids.

Inledning

Det är viktigt att barns och elevers trygghet och säkerhet garanteras i förskola och annan pedagogisk verksamhet.⁴ Barn i skolväsendet⁵ och annan pedagogisk verksamhet är beroende av de vuxna som de kommer i kontakt med. Registerkontroll är ett led i att skydda barn och elever mot övergrepp och annan brottslighet.⁶ För att säkerställa att vuxna som arbetar inom förskola och barnomsorg är lämpliga är det nödvändigt att arbetsgivare kontrollerar om de har begått allvarliga brott. Inför ett erbjudande om anställning, anlåtande eller mottagande ska därför ett registerutdrag visas upp.⁷

Därför har Skolinspektionen genomfört tillsynen

Lagen om registerkontroll infördes år 2001. Några år därefter följde Skolverket upp lagstiftningen. Skolverket konstaterade då att de barnskyddande aspekterna av lagen tillämpades relativt väl, även om lagen efterlevdes sämre vid hastigt uppkomna vakanser. Därtill konstaterades att avsteg betydligt oftare gjordes beträffande de integritetsskyddande aspekterna, framför allt att utdrag begärdes in för tidigt i anställningsprocessen.⁸

Sedan lagstiftningen om registerkontroll först infördes har mycket hänt med brottsutvecklingen i Sverige. Sverige har i dag allvarliga utmaningar med en grov organiserad brottslighet med kriminella nätverk där även barn i allt yngre åldrar dras in, både som utövare av och som offer för grov brottslighet. Den brottslighet som påverkar resten av samhället påverkar också skolväsendet. De kriminella finns där barn finns: i skolan, ute i samhället och på sociala medier. Skolväsendet har en central roll som skyddsfaktor när det gäller att motverka brottslighet och rekrytering av barn och unga till kriminella nätverk.⁹

⁴ Här används annan pedagogisk verksamhet som begrepp för pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

⁵ Förskola ingår i skolväsendet (1 kap. 1 § skollagen).

⁶ Ett registerutdrag avseende arbete i skola och förskola innehåller uppgifter om påföljd eller åtalsunderlåtelse som meddelas för mord, dråp, grov misshandel, människorov, alla sexualbrott, barnpornografibrott, grovt rån, involverande av underårig i brottslighet och brott mot terroristbrottslagen eller motsvarande äldre lagstiftning. Om påföljden även avser något annat brott, innehåller utdraget även uppgifter om det brottet (se 22 § tredje stycket förordningen [1999:1134] om belastningsregister). Syftet med regleringen är att skydda barn och unga mot övergrepp, se prop. 1999/2000:123, s. 14 ff samt prop. 2020/21:152, s. 41. Se även prop. 1999/2000:123, s. 19 och Utbildningsdepartementet (2024), s. 11 ff.

⁷ Se avsnittet nedan om aktuell lagstiftning.

⁸ Skolverket, 2003, s. 5–6.

⁹ Prop. 2025/26:174, s. 10–11.

Syfte och inriktning

Genom denna tematiska tillsyn¹⁰ har Skolinspektionen kontrollerat att berörda kommunala huvudmän uppfyller författningarnas krav beträffande kontroll av registerutdrag inom förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds när personal anställs, anlitas eller tas emot. Tillsynen omfattar även att kontroll av registerutdrag genomförs för alla personer över 15 år som är folkbokförda på adressen där pedagogisk omsorg med kommunal huvudman bedrivs från och med den 1 januari 2023.

Verksamhetstyper som ingår i tillsynen

Förskola – förskola som bedrivs i kommunal regi. Förskolan är tillgänglig för barn mellan ett och sex år. Skollagen reglerar verksamheten utifrån vilka rättigheter och skyldigheter barn och deras vårdnadshavare har. Den pedagogiska verksamheten inom förskolan utgår från läroplanen.

Pedagogisk omsorg – pedagogisk omsorg som bedrivs i kommunal regi. Pedagogisk omsorg erbjuds som ett alternativ till förskola eller fritidshem och vänder sig till barn i samma åldrar som förskolan och fritidshemmet vänder sig till. En form av pedagogisk omsorg är familjedaghem, där dagbarnvårdare tar emot inskrivna barn i sitt eget hem eller i en särskild lokal. Det finns ingen läroplan för pedagogisk omsorg.

Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds – kommunen ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs, med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt. Sådan omsorg, ibland även kallad nattis, är inte en del av förskolans verksamhet utan hör till de verksamhetsformer som i skollagen benämns som annan pedagogisk verksamhet.

Rättslig reglering

Bakgrund till regleringen om krav på registerkontroll i skolväsendet

Bestämmelser om registerkontroll av anställda inom skolväsendet infördes ursprungligen i lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg, som trädde i kraft den 1

¹⁰ En tematisk tillsyn innebär en detaljerad och systematisk granskning inom ett avgränsat område för att kontrollera att den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagstiftningen.

januari 2001.¹¹ Syftet med lagen var att stärka barns och ungdomars skydd mot främst sexuella övergrepp genom att förhindra att personer som dömts för vissa brott anställs inom de aktuella verksamheterna.¹² Enligt lagen om registerkontroll skulle all personal som har direkt kontakt med barn och ungdomar, men även annan personal som arbetar i verksamheterna, lämna in ett utdrag ur belastningsregistret inför att de anställs, anlitas eller tilldelas arbete.

Bestämmelserna om registerkontroll har därefter införts i skollagen. Den 1 juli 2021 ändrades lydelsen på så vis att ett registerutdrag enbart ska visas upp för arbetsgivaren i stället för att lämnas in. Detta i syfte att skydda de anställdas integritet.¹³ Kontrollen ska sedan dokumenteras genom en anteckning om att utdraget har visats upp.¹⁴

Eftersom det i lagstiftningen inte finns något förbud mot att anställa, anlita eller ta emot personal trots att det i registerutdraget finns anteckningar om brott, har det i tillsynen inte kontrollerats huruvida huvudmannen valt att anställa, anlita eller ta emot personal med registeranteckningar.¹⁵

Aktuell lagstiftning

Av 2 kap. 31 § skollagen framgår att den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, anpassade grundskolan, specialsolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Registerutdrag som avses i första stycket ska visas upp även av den som

1. erbjuds eller tilldelas arbete inom sådan verksamhet som avses i första stycket under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet,
2. under utbildning till en lärar- eller förskollärarexamen enligt högskolelagen (1992:1434) eller yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen inom sådan verksamhet som avses i första stycket, eller

¹¹ Lagen (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

¹² I förarbetena framhålls att regleringen inte innebär ett absolut skydd mot att direkt olämpliga personer anställs, utan att registerkontrollen utgör ett komplement till anställningsförfarandet i övrigt. Se prop. 1999/2000:123, s. 16.

¹³ Prop. 2020/21:152, s. 38 f.

¹⁴ 2 kap. 32 § skollagen.

¹⁵ Prop. 2009/10:165, s. 280.

3. genom deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats inom sådan verksamhet som avses i första stycket.

Registerutdraget ska i de fall som avses i andra stycket visas upp för den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot någon på ett sådant sätt som avses där. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten.

Av 2 kap. 32 § skollagen framgår att en kontroll av ett registerutdrag enligt 31 § ska dokumenteras genom en anteckning om att utdraget har visats upp. Anteckningen ska göras av den inom verksamheten som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon. Någon annan dokumentation om kontrollen får inte göras.

Av 2 kap. 33 § skollagen (i fortsättningen benämnd undantagsregeln) framgår att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

Enligt 25 kap 2 § ska kommuner sträva efter att i stället för förskola eller fritidshem erbjuda ett barn pedagogisk omsorg, om barnets vårdnadshavare önskar det.

Av 25 kap. 2 a § framgår att en person som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där en sådan verksamhet som avses i 2 § ska bedrivas, ska på begäran av kommunen visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Om ett registerutdrag inte visas upp, får verksamheten inte bedrivas. Kontrollen av registerutdraget ska dokumenteras genom att kommunens handläggare antecknar att utdraget har visats upp. Någon annan dokumentation av kontrollen får inte göras.

Bestämmelsen i 25 kap. 2 a § trädde i kraft den 1 januari 2023. Av övergångsbestämmelserna framgår att bestämmelsen inte ska tillämpas på den som vid ikraftträdandet var folkbokförd där det redan bedrevs sådan pedagogisk omsorg som avses i 25 kap. 2 §.¹⁶

Offentliga huvudmän är skyldiga att bevara handlingar enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och arkivlagen (1990:782).

¹⁶ SFS 2022:241.

Bedömningsgrunder

Nedan beskrivs de bedömningsgrunder som tillsynen utgått från.

Bedömningsgrund 1

Den som erbjuds en anställning, arbete eller praktik i förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds visar upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen, om inte en undantagssituation föreligger. (2 kap. 31 och 33 §§ skollagen)

Bedömningsgrund 2

Registerkontrollen dokumenteras genom en anteckning. (2 kap. 32 § skollagen)

Bedömningsgrund 3

Kommunen begär att den som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där pedagogisk omsorg ska bedrivas visar upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. (25 kap. 2 § och 2 a § skollagen)

Bedömningsgrund 4

Registerkontrollen dokumenteras genom en anteckning. (25 kap. 2 a § skollagen)

Registerkontroll ska genomföras för personal som ska anställas, anlitas eller tas emot

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat att kommunen har genomfört kontroll av registerutdrag för personal vid förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. För förskola har tillsynen begränsats till personer som har anställts, anlitats eller mottagits från och med den 1 juli 2023. För annan pedagogisk verksamhet har tillsynen begränsats till personer som har anställts, anlitats eller mottagits från och med den 1 juli 2021. Tillsynen har även omfattat vikarier som har anställts tre månader från tidpunkten för respektive tillsyn men som inte har en pågående anställning. Det har även ingått att kontrollera om registerkontrollen genomförts i rätt tid. Med det avses innan personalen har anställts, anlitats eller mottagits. Det ingick också att kontrollera att registerkontrollen genomförts av den som beslutat om att anställa, anlita eller ta emot någon.

Den som erbjuds en förnyad anställning hos samma huvudman inom ett år är undantagen från kravet på registerkontroll.¹⁷ I dessa fall har arbetsgivaren alltså möjlighet att göra undantag från huvudregeln att personen ska visa upp ett registerutdrag. Skolinspektionen har i denna tillsyn kontrollerat om personer som anställts, anlitas eller tagits emot omfattas av undantagsregeln för att kunna bedöma vilka som ingår i tillsynen.

Registerkontrollen ska dokumenteras genom en anteckning

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat att den inom verksamheten som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon har gjort en anteckning om att registerkontroll är genomförd. Tillsynen har även omfattat att det av den anteckning som ska göras framgår vid vilket datum kontrollen har gjorts samt vem som har gjort den. Vidare har tillsynen även omfattat att det uppvisade registerutdraget inte lämnas över till och sparas av den som beslutar om anställning, anlitan eller mottagande. Slutligen har det ingått i tillsynen att kontrollera att ingen information om innehållet i registerutdraget har dokumenterats.

Offentliga huvudmän är skyldiga att bevara handlingar enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och arkivlagen (1990:782). Anteckningar om att utdrag har visats upp ska därför bevaras i enlighet med dessa bestämmelser.¹⁸

Registerkontroll ska genomföras avseende folkbokförda personer

I tillsynen har Skolinspektionen även kontrollerat att det genomförs registerkontroll för personer som är 15 år eller äldre och folkbokförda på adressen där pedagogisk omsorg bedrivs i kommunal regi. Beträffande sådana verksamheter för pedagogisk omsorg som redan bedrevs den 1 januari 2023 när bestämmelsen i 25 kap. 2 a § trädde i kraft, kan kontrollen endast genomföras avseende personer som folkbokförts på adressen från och med den 1 januari 2023.¹⁹

Registerkontroll avseende folkbokförda personer ska dokumenteras genom en anteckning

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat att den som har tilldelats ansvaret hos kommunen att kontrollera registerutdrag avseende folkbokförda personer också har gjort en anteckning om att registerkontroll är genomförd. Av anteckningen ska det framgå vid vilket datum kontrollen har gjorts samt vem som har gjort den. Vidare har tillsynen även omfattat att kontrollera att det uppvisade registerutdraget inte lämnas in och sparas,

¹⁷ 2 kap. 33 § skollagen.

¹⁸ Prop. 2020/21:152, s. 41.

¹⁹ Övergångsbestämmelser till SFS 2022:241.

samt även att ingen information om innehållet i registerutdraget har dokumenterats.

Offentliga huvudmän är skyldiga att bevara handlingar enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och arkivlagen (1990:782). Anteckningar om att utdrag har visats upp ska därför bevaras i enlighet med dessa bestämmelser.²⁰

Personalkategorier som ingår i tillsynen

Anställda – innebär anställd personal som arbetar i någon av de tre verksamhetstyperna som till exempel förskolelärare, barnskötare, rektor, lokalvårdare och kökspersonal.

Anlitade – innebär personer som erbjuds eller tilldelas arbete i någon av de tre verksamhetstyperna, exempelvis genom uppdrag eller anställning hos någon som ingår avtal med den som bedriver verksamheten, exempelvis personal som anlitas via bemanningsföretag.

Mottagna – innebär personer som är under utbildning till lärare eller förskolelärare eller personer i yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning som tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen. Personer som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats ingår också.

Övriga personer som ingår i tillsynen

Folkbokförda personer över 15 år – innebär personer som är 15 år eller äldre och är folkbokförda på en adress där pedagogisk omsorg bedrivs.

Tillsynens genomförande

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av 30 kommunala huvudmän under hösten 2025. Urvalet har gjorts utifrån att alla tre verksamhetstyper som ingår i tillsynen i så stor utsträckning som möjligt skulle finnas hos de utvalda huvudmännen.²¹ Alla huvudmännen i urvalet bedriver förskoleverksamhet. I genomsnitt har Skolinspektionen granskat fyra förskolor per huvudman. Av de 30 huvudmännen erbjöd 24 omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Pedagogisk omsorg i egen regi fanns hos 17 av de 30 kommunerna. I tillsynen omfattas flera olika personalkategorier och andra personer, se blå ruta på s. 13 för utförlig förklaring av vilka som omfattas.

²⁰ Prop. 2020/21:152, s. 41.

²¹ Se bilaga 1 Granskade huvudmän för en sammanställning av vilka verksamhetstyper som finns hos respektive huvudman i urvalet.

Under tillsynen har besök genomförts i utvalda kommuner. Besöken har varit anmälda, men haft kortare framförhållning. Utredarna har under besöken:

- genomfört dokumentstudier på plats
- intervjuat ansvariga för att anställa, anlita eller ta emot personal, bland annat rektorer
- intervjuat ansvariga för att kontrollera registerutdrag för folkbokförda
- vid behov kompletterat intervjun via telefon eller digitalt
- vid behov inhämtat ytterligare uppgifter från annan personal för att få tillräckligt bedömningsunderlag i tillsynsärendet.

Efter verksamhetsbesöket har en tjänsteanteckning upprättats, och det samlade underlaget för beslut har kommunicerats till huvudmannen med möjlighet att lämna synpunkter.

Skolinspektionen har redovisat bedömningarna i ett beslut för varje huvudman, som anger om det finns brister enligt de författningar som ligger till grund för tillsynen. I besluten redovisas vilka omständigheter som ligger till grund för bedömningarna. Om författningarnas krav inte har uppfyllts, anges vilka åtgärder som huvudmannen behöver vidta.

Det är huvudmannens ansvar att bedriva verksamhet i enlighet med författningarna. Det är också huvudmannens ansvar att vidta nödvändiga åtgärder utifrån Skolinspektionens beslut.

I samband med beslut har utredarna erbjudit huvudmannen ett samtal om beslutet med möjlighet att ställa frågor.

Det här visar tillsynen

Det här avsnittet presenterar resultaten från tillsynen. I en tillsyn kontrollerar Skolinspektionen att den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra författningar. Tillsynen resulterar i bedömningar av om det föreligger brist i förhållande till kraven i bestämmelser eller inte. I det här kapitlet beskriver vi vilka brister som har identifierats genom den tematiska tillsynen.

Inledningsvis sammanfattas antalet brister som har konstaterats totalt och per bedömningsgrund. Därefter ges mer detaljerade beskrivningar av vad de identifierade bristerna handlar om i åtta avsnitt, uppdelat efter typ av brist.

Det förekommer brister i arbetet med registerkontroll hos 27 av 30 granskade huvudmän

Sammantaget är det 27 av 30 huvudmän som inte når upp till författningarnas krav avseende minst en bedömningsgrund, vid minst en verksamhet, det vill säga förskola, pedagogisk omsorg och/eller omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Hos 19 av 30 granskade huvudmän föreligger brister kopplade till kontroll av registerutdrag (bedömningsgrund 1). Hos 27 av 30 granskade huvudmän föreligger brister kopplade till dokumentation av kontrollen (bedömningsgrund 2), se tabell 1. När en huvudman har bedömts ha en eller flera brister i sin registerkontroll betyder det att bristen identifierats vid minst en anställning, ett anlåtande eller ett mottagande av personal i huvudmannens verksamheter. I vissa fall handlar det om bristfällig hantering vid enstaka tillfällen och i andra fall vid flera tillfällen.

I tillsynen ingår att den kommunala huvudmannen har kontrollerat registerutdrag för personer som anställts, anlåtats och mottagits vid förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. De allra flesta huvudmän har flera olika personalkategorier och yrkesroller som omfattas av tillsynen, däribland pedagoger, lokalvårdare och kökspersonal samt studenter som genomför sin verksamhetsförlagda del av utbildningen i verksamheten.

Nedan följer en beskrivning av de brister som Skolinspektionen har sett. Dessa återfinns även i tabell 1 och 2.

Tabell 1. Antal huvudmän med olika typer av brister

Bedömningsgrunder, uppdelade på typ av brist	Antal huvudmän*
Bedömningsgrund 1: kontroll av registerutdrag	19
Kontroll av registerutdrag har inte genomförts	4
Kontrollen görs vid fel tidpunkt ²²	2
Kontrollen görs på personer som inte avses anställas, anlitas eller tas emot	2
Kontrollen har inte gjorts av den som fattat beslut om att anställa, anlita eller ta emot någon	15
Bedömningsgrund 2: dokumentation av kontrollen	27
Anteckning om kontrollen saknas	20
Anteckningen har inte gjorts av den som fattat beslut om att anställa, anlita eller ta emot någon	21
Anteckningen om registerkontrollen saknar datum eller namn på den som gjort kontrollen och/eller att något dokumenterats om registerutdragets innehåll	19
Utdraget ur belastningsregistret har sparats	4

* Observera att respektive huvudman kan ha flera konstaterade brister per bedömningsgrund.

Av de 30 huvudmännen i urvalet är det 17 kommuner som bedriver verksamhetstypen pedagogisk omsorg i egen regi. Av dessa är det endast tre kommuner som omfattas av tillsynen vad gäller folkbokförda på adress där pedagogisk omsorg bedrivs. Hos dessa tre förekommer brister vad gäller både kontroll av registerutdrag och dokumentation av kontrollen av folkbokförda personer över 15 år (bedömningsgrund 3 och 4). Se tabell 2.

²² Med "fel tidpunkt" avses att registerkontroll inte genomförs i samband med beslut om anställning, anlitage eller mottagande.

Tabell 2. Antal huvudmän med olika brister

Bedömningsgrunder, uppdelade på typ av brist	Antal huvudmän*
Bedömningsgrund 3: kontroll av registerutdrag för den som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där pedagogisk omsorg bedrivs	3
Utdrag ur belastningsregistret har inte visats upp för kommunen	3
Bedömningsgrund 4: dokumentation av kontrollen för den som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där pedagogisk omsorg bedrivs	3
Anteckning om kontrollen saknas	3

Nedan redogörs för och ges mer detaljerade beskrivningar av vad de identifierade bristerna handlar om.

Bedömningsgrund 1 – kontroll av registerutdrag

Bedömningsgrund 1 fokuserar på om själva kontrollen av registerutdrag är genomförd. I Skolinspektionens tillsyn av bedömningsgrund 1 framkommer fyra olika typer av brister.

Fyra huvudmän har inte genomfört kontroll av registerutdrag för en eller flera personer

Enligt Skolinspektionens tolkning kräver regleringen i 2 kap. skollagen att registerutdrag visas upp för den inom en verksamhet som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon.²³ Registerkontrollen är en del av den lämplighetsprövning som äger rum i samband med rekrytering av personal.²⁴ Registerkontrollen ska bidra till att skydda barn som vistas i de aktuella verksamheterna mot övergrepp och annan brottslighet.²⁵ Den som inte visar upp ett registerutdrag får inte anställas, anlitas eller tas emot.²⁶ Arbetsgivaren avgör dock om en person som visar sig ha uppgift i belastningsregistret ska anställas, anlitas eller tas emot, eftersom det inte finns något förbud mot detta.²⁷

Det är 4 av de 30 granskade huvudmännen som inte har gjort kontroll av registerutdrag inför anställning eller mottagande av en eller flera personer. Det handlar om anställningar eller mottagande vid förskola. Bristen

²³ 2 kap. 31 § skollagen.

²⁴ Prop. 1999/2000:123, s. 21.

²⁵ Prop. 1999/2000:123, s. 19.

²⁶ Av 2 kap. 33 § skollagen framgår dock att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

²⁷ Prop. 2012/13:194, s. 20.

förekommer avseende olika yrkesroller inom förskola – pedagoger, rektorer, köks- och lokalvårdspersonal, fastighetsskötare samt vikarier och mottagna studenter som genomför en verksamhetsförlagd del av sin utbildning inom verksamheten.

Två huvudmän har i något fall genomfört kontrollen vid fel tidpunkt

Den som inte visar upp ett registerutdrag får inte anställas, anlitas eller tas emot.²⁸ Av detta följer att berörda personer ska visa upp ett registerutdrag innan de anställs, anlitas eller tas emot.

Hos 2 av 30 huvudmän har kontroll av registerutdrag gjorts för sent, det vill säga efter att personen har anställts, anlitats eller mottagits. I dessa fall konstateras brist kopplat till förskolor som har mottagit en feriearbetande ungdom respektive anställt en pedagog där datum för kontroll av registerutdrag inträffat efter datum för anställning eller mottagande.

Två huvudmän har i något fall genomfört kontrollen på personer som inte avses anställas, anlitas eller tas emot

Kontroll av registerutdrag ska enbart omfatta den som erbjuds anställning, inte alla som sökt anställningen. Syftet med en sådan ordning är dels integritetsskäl, dels en önskan att begränsa antalet registerutdrag. Kontroll av registerutdrag blir då det sista ledet i anställningsförfarandet. Erbjudandet om anställning lämnas med förbehåll för vad som kan framkomma vid kontrollen.²⁹ Motsvarande ordning gäller för personer som erbjuds att bli anlitate eller mottagna i verksamheten.

Det förekommer hos två huvudmän att kontroll av registerutdrag har genomförts även för personer som inte har fått något erbjudande om anställning, anlitage eller mottagande. I dessa två fall handlar bristen om att kontroll av registerutdrag genomförts i ett för tidigt skede i anställningsprocessen. I det ena fallet har kandidater ombetts ta med sig registerutdrag till en informationsträff, och i det andra har anställande rektor samlat in och tittat på registerutdrag från flera arbetssökande utan att ha beslutat om vem som ska erbjudas anställning. Detta innebär att arbetssökanden som sedan inte har erbjudits anställning felaktigt har ombetts visa upp registerutdrag.

Hos 15 huvudmän har kontrollen inte gjorts av den som fattat beslutet om att anställa, anlita eller ta emot någon

Enligt Skolinspektionens tolkning kräver regleringen i 2 kap. skollagen att registerutdrag visas upp för den inom en verksamhet som beslutar om att

²⁸ Av 2 kap. 33 § skollagen framgår dock att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

²⁹ Prop. 1999/2000:123, s. 21.

anställa, anlita eller ta emot någon.³⁰ Det är huvudmannen för den verksamhet som beslutar om att anlita eller på annat sätt ta emot någon som kan begära att ett utdrag ur belastningsregistret visas upp. Detta innebär, till exempel för en anställd i ett bemanningsföretag, att det är uppdragsgivaren som förestår den verksamhet i vilken arbetet ska utföras som har rätt att begära utdraget.

Hos 15 av de 30 granskade huvudmännen har kontroll av registerutdrag gjorts av annan person än den som beslutar om anställning, anlitan eller mottagande. När någon annan än den som beslutar om anställningen genomför kontrollen, exempelvis en administratör, utgör det en brist.

Bristen förekommer inom både förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Huvudsakligen berör bristen personal som anställts via kommunens bemanningsenhet, så som tillfälliga vikarier som arbetar som pedagoger, lokalvårdare och kökspersonal. I majoriteten av fallen har registerutdraget kontrollerats av en administratör på bemanningsenheten eller en chef inom en annan kommunal verksamhet, trots att det inte är den personen som har varit ansvarig för att anställa, anlita eller ta emot personalen.

Bedömningsgrund 2 – Dokumentation av kontrollen

Bedömningsgrund 2 fokuserar på att dokumentation av kontrollen är genomförd. I Skolinspektionens tillsyn av bedömningsgrund 2 framkommer fyra olika typer av brister.

Hos 20 huvudmän saknas anteckning om kontrollen för några anställda, anlitate eller mottagna

Kontrollen av registerutdrag ska dokumenteras genom en anteckning om att utdraget har visats upp.³¹ Hos 20 av de 30 granskade huvudmännen saknas anteckning om att kontrollen är genomförd för en eller ett fåtal anställda, anlitate eller mottagna. Bristen att anteckning saknas förekommer både i förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Bland dem som mottagits till verksamheterna, är det vanligast att det handlar om att det saknas anteckning för personer som är under utbildning till lärare eller förskolelärare.

Hos 21 huvudmän har anteckningen inte gjorts av den som fattat beslut om att anställa, anlita eller ta emot någon

Enligt Skolinspektionens tolkning är det den som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon som är ansvarig för att dokumentera att kontrollen genomförts genom att göra en anteckning om detta.

³⁰ 2 kap. 31 § skollagen.

³¹ 2 kap. 32 § skollagen.

Hos 21 av 30 granskade huvudmännen förekommer det att någon annan än den som fattat beslut om att anställa, anlita eller ta emot någon gjort anteckningen om att kontrollen är genomförd. Bristen finns i förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds, och berör samtliga personalkategorier och yrkesroller. I de flesta fall handlar det om att en administratör på bemanningsenheten har gjort anteckningen, trots att det inte är den personen som beslutar om anställning, anlitan eller mottagande.

Hos 19 huvudmän förekommer att anteckningen saknar namn, datum eller att det finns en anteckning om innehållet i utdraget

En kontroll av ett registerutdrag får inte dokumenteras på något annat sätt än genom en anteckning om att utdraget har visats upp.³² Skälet till detta är bland annat att spridningen av uppgifter ur belastningsregistret bör begränsas i så stor utsträckning som möjligt, eftersom sådana uppgifter är integritetskänsliga.³³ Enligt myndighetens tolkning innefattar denna dokumentationsskyldighet ett krav på att det av anteckningen framgår vem som utfört kontrollen och när denna genomförts. Saknas denna information försvåras möjligheten att avgöra om anteckningen skett i rätt tid och gjorts av rätt person.

Hos 17 huvudmän finns brister som handlar om att det i anteckningen inte framgår vilket datum kontrollen har gjorts och/eller vem som har gjort den. Bristerna berör en eller flera personer som har anställts, anlitats eller mottagits. I vissa fall saknas endast datum eller namn, och i vissa fall saknas båda uppgifterna. Bristen förekommer inom förskola, pedagogisk omsorg och inom omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Hos två av de granskade huvudmännen finns noteringar i anteckningen om innehållet i registerutdraget. I båda fallen är det på förskola som bristen konstateras. Ena fallet gäller anställda förskolelärare och barnskötare och det andra gäller en person under utbildning som har mottagits i verksamheten.

Hos fyra huvudmän har registerutdrag sparats

Ett registerutdrag ska endast visas upp. Arbetsgivare och uppdragsgivare har inte rätt att behålla utdraget eller att få en kopia av det. Skälet till detta är bland annat att spridningen av uppgifter ur belastningsregistret bör begränsas i så stor utsträckning som möjligt, eftersom sådana uppgifter är integritetskänsliga.³⁴

Hos 4 av 30 granskade huvudmän har registerutdrag sparats för någon eller några anställda, anlitate eller mottagna. Bristerna finns inom förskola och gäller olika personalkategorier och yrkesroller såsom anställd rektor,

³² 2 kap. 32 § skollagen.

³³ Prop. 2020/21:152, s. 38.

³⁴ Prop. 2020/21:152, s. 38.

tillfällig vikarie, fastighetsskötare samt mottagna lärarstudenter inom ramen för deras verksamhetsförlagda utbildning.

Bedömningsgrund 3 och 4 – kontroll av registerutdrag och dokumentation av kontrollen för den som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där pedagogisk omsorg bedrivs

Bedömningsgrund 3 och 4 fokuserar på att kontroll av registerutdrag genomförs och att kontrollen dokumenteras, för den som är 15 år eller äldre och folkbokförd på en adress där pedagogisk omsorg bedrivs.

Brister hos de tre kommunerna som omfattas av kravet på registerkontroll av folkbokförda personer över 15 år

Hos de tre kommuner som omfattas av tillsynen vad gäller folkbokförda på adress där pedagogisk omsorg bedrivs har Skolinspektionen konstaterat brister avseende både genomförande av kontroll av registerutdrag och dokumentation av kontrollen. De tre kommunerna har en till tre verksamheter som har ingått i tillsynen.

Andra iakttagelser

I detta avsnitt ges en sammanfattande beskrivning av övrig information som har framkommit genom denna tematiska tillsyn. Underlaget för nedan beskrivna iakttagelser utgörs av intervjusvar och dokumentanalyser från samtliga besök, oavsett om besöket resulterade i en konstaterad brist eller inte. Uppgifterna har inte använts i bedömningen av om huvudmännen efterlever regelverket, utan är iakttagelser som är relevanta för att förstå i vilka sammanhang som huvudmän verkar.

Digitala system uppges vara försvårande för dokumentation av kontrollen i några fall

I intervjuerna framkommer det att hos 11 av 30 huvudmännen förekommer digitala system som försvårar för den som beslutar om anställningen, anlitaandet eller mottagandet att dokumentera kontrollerna på ett korrekt sätt. I majoriteten av fallen handlar det om att systemet inte har något definierat utrymme för att dokumentera vem det är som har genomfört kontrollen eller när kontrollen genomfördes.

I två fall handlar det om att det är en annan person än den som beslutar om anställningen, anlitaandet eller mottagandet i verksamheten som har administrativ tillgång till det digitala systemet. Det innebär att det av praktiska skäl är den personen som dokumenterar att den som beslutar om anställningen, anlitaandet eller mottagandet har genomfört kontroll av registerutdrag.

Flera olika digitala system hos en och samma huvudman försvårar dokumentation

Några av huvudmännen uppger i sina intervjusvar att de hanterar flera olika digitala system inom kommunen eftersom olika enheter ansvarar för olika personalkategorier och yrkesroller. Det medför ibland att dokumentationen inte blir korrekt, beroende på vilket system som används och vilka funktioner som finns i systemet. Exempelvis kan det handla om att anställningsavtal för personal inom lokalvård, matbESPisning och fastighetskötsel administreras i ett annat digitalt system än för förskolelärare och barnskötare.

Avslutande kommentar

Registerkontrollen ska bidra till att skydda barn och elever mot övergrepp och rekrytering till brottslig verksamhet. Den ska därigenom bidra till att skapa en trygg miljö för barnen i förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Registerkontrollen ska även bidra till att platsen där pedagogisk omsorg bedrivs är trygg. Ett led i detta är att lägeskommunen ska genomföra registerkontroll för alla som är 15 år eller äldre och som folkbokförs på en adress där pedagogisk omsorg bedrivs.

För den som anställer, anlitar eller mottar är registerkontrollen en del av den lämplighetsprövning som görs inför att personer anställs, anlitas eller tas emot i verksamheterna. Det finns inget förbud mot att anställa, anlita eller motta någon med eventuella uppgifter i utdraget; det är upp till arbetsgivaren eller uppdragsgivaren att bedöma lämpligheten.

Registerkontroll är med andra ord ett av flera verktyg som arbetsgivaren eller uppdragsgivaren har till förfogande för att bidra till att skydda barn och elever från övergrepp och för att skapa en trygg miljö.³⁵

Skolinspektionen ser allvarligt på de brister som framkommit i hanteringen av registerkontrollen hos de 30 granskade kommunala huvudmännen.

Kontroll av registerutdrag ska genomföras som en barnskyddande åtgärd vid anställning, anlitan och mottagande i förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Dokumentationen av kontrollen behöver hanteras korrekt, för att det inte ska råda några oklarheter kring om, av vem och när den gjorts.

Resultatet av denna tillsyn visar att det behövs ett aktivt arbete för att säkerställa att registerkontrollen genomförs och görs i enlighet med regleringen vid anställning, anlitan eller mottagande vid förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Särskilt allvarligt när kontroll av registerutdrag inte genomförs

Vid fyra av de granskade kommunala huvudmännen har man inte genomfört kontroll av registerutdrag inför beslut om att anställa, anlita eller ta emot en eller flera personer. Skolinspektionen vill understryka att det är en särskilt allvarlig brist. Huvudmän ska verka för att motverka risker för att barn utsätts för övergrepp.³⁶

Brister konstateras även inom pedagogisk omsorg, där registerkontroll ska genomföras både avseende personalen och avseende personer som är 15 år eller äldre och folkbokförda på en adress där pedagogisk omsorg bedrivs.

³⁵ Prop. 1999/2000:123 s. 16–19.

³⁶ Prop. 1999/2000:123 s. 17–19.

Enbart tre kommuner omfattades av tillsynen i denna del, men brister konstaterades i samtliga fall. Skolinspektionens tillsyn indikerar att kommunerna behöver bli mer uppmärksamma och ha rutiner för att registerkontroll ska genomföras även för denna grupp.

Tillsynen visar på brister i hanteringen av registerkontrollen

Skolinspektionen uppfattar att det finns en vilja hos huvudmän att genomföra kontroll av registerutdrag i enlighet med bestämmelserna. Däremot finns det relativt ofta brister i handhavandet av kontrollen och i dokumentationen av kontrollen. Bristerna kan riskera barns säkerhet och att integritetskänsliga uppgifter om personal och mottagna personer i verksamheten sprids.

Dokumentationen viktig för barns säkerhet

Att det saknas dokumentation av att kontroll av registerutdrag är gjord för en eller flera personer hos de granskade huvudmännen kan tyckas vara en administrativ fråga. Men det finns risker med inkorrekt dokumentation av kontroller. Hos 27 av de 30 granskade huvudmännen är dokumentationen antingen inte gjord eller så är den inte utförd på korrekt sätt. Det innebär att en anställande chef, eller en ny chef vid ett chefsbyte, inte kan försäkra sig om att kontroll av registerutdrag är genomförd på befintlig personal. En konsekvens av brister i dokumentationen av kontrollen är risken att det finns personal i verksamheten som arbetsgivaren inte har kontrollerat. Det kan även försvåra för arbetsgivaren att veta när registerkontroll behöver förnyas för exempelvis vikarier.

Ett exempel på något som har lett till brist är när de digitala systemen som används under anställningsprocesser inte tillhandahåller rätt funktioner. Det försvårar för den som beslutar om anställningen, anlitandet eller mottagandet att genomföra dokumentation i enlighet med författningarna.

Det förekommer även att anteckningar saknas för mottagna personer inom förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds, exempelvis personer under utbildning till lärare eller förskolelärare eller personer inom arbetsmarknadspolitiska program. Ett skäl till det är att det sällan sluts ett avtal för dessa funktioner. Därmed finns ingen självklar plats för anteckningen.

Kontrollen ska göras av den som fattar beslut om att anställa, anlita eller ta emot någon

Registerutdraget utgör en del av bedömningsunderlaget när en arbetsgivare ska avgöra om en person är lämplig att anställa, anlita eller tas emot. Det är Skolinspektionens tolkning att registerutdrag ska visas upp för den inom en verksamhet som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon. Hos 15 av de 30 huvudmännen har kontroll av registerutdrag genomförts av en annan person än den som beslutat om anställning,

anlitande eller mottagande. Något utrymme för att delegera denna uppgift till någon annan inom verksamheten, till exempel en personalhandläggare eller administratör, lämnas enligt myndighetens uppfattning inte av lagstiftningen.

Skolmyndigheters arbete med registerkontroll

Hösten 2024 genomförde Skolinspektionen en tematisk tillsyn av registerkontroller vid kommunala grundskolor. En rapport efter tillsynen publicerades våren 2025.³⁷ Denna tillsyn av förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds har genomförts inom ett regeringsuppdrag. Uppdraget var att *granska att huvudmannen säkerställer att registerkontroll sker inom förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg respektive omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds avseende personer som enligt skollagen ska visa upp ett utdrag ur belastningsregistret*.³⁸ Inom ramen för regeringsuppdraget har Skolinspektionen även genomfört en tematisk tillsyn av registerkontroll på fritidshem med enskild huvudman.

Samtidigt har Skolverket på uppdrag av regeringen tagit fram ett stödmaterial för att förebygga sexualbrott och andra grova brott mot barn och elever. Där ingår bland annat stöd för rutiner vid rekrytering, rutiner för det vardagliga arbetet, skolklimatet och personalens kompetens.³⁹

Riksdagen antog den 27 maj 2026 regeringens förslag till utökade registerkontroller inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Förändringarna innebär bland annat att registerkontrollen även ska omfatta vissa uppgifter i misstankeregistret, inte enbart belastningsregistret. Ändringarna träder i kraft den 15 juli 2026.⁴⁰ Samma dag utökas också antalet brottstyper som framgår av registerutdraget.⁴¹

Mot bakgrund av den genomförda tematiska tillsynen ser Skolinspektionen positivt på insatser som uppmärksammar huvudmän på vikten av en korrekt registerkontroll.

³⁷ Skolors kontroll av registerutdrag inför anställning (2025).

³⁸ Utbildningsdepartementet (2025).

³⁹ Skolverket (2026).

⁴⁰ Prop. 2025/26:174, bet. 2025/26:UbU29, rskr 2025/26:300.

⁴¹ Förordning (2026:763) om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister.

Referenser

Förordning (1999:1134) om belastningsregister.

Förordning (SFS 2024:917) om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister.

Förordning (2026:763) om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister.

Lag (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

Proposition 1999/2000:123 *Lämplighetsprövning av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.*

Proposition 2009/10:165 *Den nya skollagen för kunskap, valfrihet och trygghet.*

Proposition 2012/13:194 *Stärkt skydd för barn mot sexuella övergrepp.*

Proposition 2020/21:152 *Vissa insatser för ökad lärarkompetens.*

Proposition 2025/26:174 *Utökade registerkontroller i skolväsendet.*

Riksdagsskrivelse 2025/26:300.

Skollagen (2010:800).

Skolinspektionen (2025) *Skolors kontroll av registerutdrag inför anställning.*
Dnr: 2024:4177.

Skolverket (2003) Uppföljning av lagstiftningen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg:
Redovisning av ett regeringsuppdrag. Dnr: 01-2002:1807.

Skolverket (2026) *Stödmaterialiet – Förebygg sexualbrott och andra grova brott mot barn och elever.* Hämtad 2026-04-16.

Svensk författningssamling (2022:241).

Utbildningsdepartementet (2025) *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Statens skolinspektion.*

Utbildningsutskottets betänkande 2025/26:UbU29. *Utökade registerkontroller i skolväsendet.*

Bilaga 1 Granskade huvudmän

Granskade huvudmän	Förskola i kommunal regi finns	Pedagogisk omsorg i kommunal regi finns	Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i kommunal regi finns
Avesta kommun	X		X
Borlänge kommun	X	X	X
Falköpings kommun	X		X
Falu kommun	X		X
Haninge kommun	X	X	X
Helsingborgs kommun	X		X
Härryda kommun	X	X	X
Karlskoga kommun	X		X
Karlskrona kommun	X		X
Klippans kommun	X	X	X
Kristianstads kommun	X		X
Kumla kommun	X		X
Kungälv kommun	X	X	X
Landskrona kommun	X		X
Lerums kommun	X		X

Markaryds kommun	X	X	
Mölnbals kommun	X	X	
Mörbylånga kommun	X	X	X
Norrköpings kommun	X	X	X
Osby kommun	X	X	
Oxelösunds kommun	X		X
Sjöbo kommun	X	X	X
Strömstads kommun	X	X	
Sundsvalls kommun	X	X	X
Säters kommun	X	X	
Sölvesborgs kommun	X	X	X
Tranås kommun	X	X	
Trollhättans kommun	X	X	X
Växjö kommun	X		X
Ystads kommun	X		X